

Sadržaj

1. "Izvan okvira" – teorijsko promišljanje o promjeni	1
 1.1. Promjena kao ultimativni imperativ 21. stoljeća	2
1.1.1. Promjena u obrazovanju i srodnji pojmovi	2
1.1.2. Promjena u organizaciji – snalaženje "na rubu kaosa"	7
1.1.3. Promjena odgojno-obrazovne prakse kao kompleksan, kontekstualno uvjetovan fenomen	10
 1.2. Posebni izazovi – od progresivnih ideja do "mikrosvjjeta" prakse	13
1.2.1. Nekvalitetni odnosi u ustanovi	14
1.2.2. Odustajanje od promjene kod svake prepreke	16
1.2.3. Nepostojanje jasnih kriterija za kvalitetnu praksu	18
1.2.4. Nove institucionalne strukture, a stari način razmišljanja	20
1.2.5. Djelatnici koji (ne)vjeruju u promjenu	22
1.2.6. Nejasan i nekonzistentan stav kreatora obrazovne politike	25
 1.3. Zablude i istine o procesu promjene	29
1.3.1. Otpor prema promjeni je neizbjeglan	29
1.3.2. Sve su ustanove jednake kao i procesi promjena u njima	32
1.3.3. Ako se s promjenom u ustanovi započelo odavno, praksa joj je nužno kvalitetna	34
1.3.4. Odgojno-obrazovne ustanove mijenjaju se teže od drugih	36
1.3.5. S promjenom treba započeti tek kad su na nju svi spremni	37
1.3.6. U procesu promjene podrška je korisna, a "pritisak" štetan	38
 1.4. Alati poticanja promjene	40
1.4.1. Poticanje organizacijskog razvoja	40
1.4.2. Razvoj kulture kontinuiranog učenja	42
1.4.3. Razvoj umijeća kooperacije	44
1.4.3.1. Kooperacija i autonomija	45

1.4.3.2. Grupno mišljenje	46
1.4.4. Razvoj umijeća razmjene povratnih informacija	47
1.4.5. Razvoj pojedinačne i zajedničke odgovornosti	50
1.5. Promjena i različiti oblici profesionalnog usavršavanja	53
1.5.1. Neadekvatno profesionalno usavršavanje kao način izbjegavanja promjene	54
1.5.2. Mogu li primjeri natprosječno dobre prakse "zapaliti požar" promjene?	55
1.5.3. Najčešći oblici profesionalnog usavršavanja u Republici Hrvatskoj	58
I. Seminari i radionice kao oblik profesionalnog usavršavanja	58
II. Stručno-razvojni centri kao oblik profesionalnog usavršavanja	59
III. Razvoj pionirske ustanove – lučonoša kvalitetne prakse	60
IV. Zasnivanje profesionalnih zajednica učenja	62
2. "Izvan okvira" – promjena u praksi	65
2.1. Promjena odgojno-obrazovne prakse hrvatskih vrtića – istine i zablude	66
2.1.1. Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje i njegove implikacije na praksu	71
2.1.2. Facebook grupa Izvan okvira / Out of the box	73
2.1.2.1. Problemi i dvojbe članova grupe Izvan okvira / Out of the box	74
2.1.2.2. Primjeri kvalitetne prakse članova grupe Izvan okvira / Out of the box	78
3. "Izvan okvira" – izazovi i postignuća pojedinaca, ustanova i zajednica učenja	83
3.1. Odgajatelj i proces promjene – elementi oblikovanja odgojno-obrazovnog procesa	84
3.1.1. Svrhovitost i smislenost aktivnosti iz perspektive djece kao temeljni kriterij kvalitete Sladana Božić Hercigonja	86
3.1.2. Postignuća u radu s djecom najmlađe dobi Lana Jugović	91

3.1.3. <i>Otkrivanje i dokumentiranje postojećih znanja djece kao osnova planiranja odgojno-obrazovnog procesa</i>	Milana Taloš Lopar	94
3.1.4. <i>Ekspresije djece u funkciji podrške razvoju ostalih aktivnosti u vrtiću</i>	Valentina Križanac	97
3.1.5. <i>Pokret kao polazište različitih aktivnosti</i>	Martina Burić	100
3.1.6. <i>Kreativnost kao okosnica oblikovanja odgojno-obrazovnog procesa</i>	Gordana Vinković Lawanya	103
3.1.7. <i>Rad s djecom u godini prije polaska u školu</i>	Žana Jelić	105
3.1.8. <i>Simbolička igra kao podloga drugih aktivnosti</i>	Ana Križić	108
3.1.9. <i>Dijete u središtu oblikovanja odgojno-obrazovnog procesa</i>	Tatjana Kelnerić	110
3.1.10. <i>Tematsko programiranje u oblikovanju odgojno-obrazovnog procesa</i>	Sindi Starešina	113
3.1.11. <i>Projektno planiranje u oblikovanju odgojno-obrazovnog procesa</i>	Marina Lančić	116
3.1.12. <i>Osobna motivacija odgajatelja kao ključ osvremenjivanja odgojno-obrazovne prakse</i>	Antonija Vukašinović	121
3.1.13. <i>Integrirano promišljanje odgojno-obrazovnog procesa vrtića iz perspektive prostora, vremena i komunikacije svih sudionika</i>	Željka Beneta	124
3.2. Pedagog i proces promjene – prikaz akcijskih istraživanja	128	
3.2.1. <i>Dokumentacija kao uporište razvoja odgajatelja u refleksivnog praktičara</i>	Iva Debeljak, mag. paed.	128
3.2.1.1. <i>Teorijska polazišta</i>	128
3.2.1.2. <i>Predmet istraživanja</i>	135
3.2.1.3. <i>Cilj i zadatci istraživanja</i>	135
3.2.1.4. <i>Tijek istraživanja</i>	136
3.2.1.5. <i>Zaključna razmatranja i smjernice za budući rad</i>	169
Literatura		173
Prilog 1		175

<i>3.2.2. Odgajatelj kao poticatelj kvalitetne rasprave s i među djecom rane i predškolske dobi</i> Sanja Kolarić Piplica, mag. paed.	176
3.2.2.1. Teorijske postavke	176
3.2.2.2. Određenje akcijskog istraživanja	179
3.2.2.3. Cilj i zadatci istraživanja	180
3.2.2.4. Tijek istraživanja	181
3.2.2.5. Zaključna razmatranja	195
Literatura	196
Prilog 1	197
<i>3.2.3. Rad pedagoga na jačanju odgajateljskih kompetencija za rad s djecom na projektu</i> Anita Malašić, mag. paed.	199
3.2.3.1. Teorijski okvir teme istraživanja	199
3.2.3.2. Predmet, cilj, zadatci i faze istraživanja	202
3.2.3.3. Tijek istraživanja	204
Literatura	227
3.3. Profesionalne zajednice učenja i proces promjene	228
Sažetak	233
Bilješka o autorici	253
Literatura	255
Kazalo pojmova	261